

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Ontwerpbesluit van
tot wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit in verband met de aanpassing van
de eisen voor aanwijzing van certificerende instellingen
Op de voordracht van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van
[[Datum openlaten]], nr. [[nr invullen]];

Gelet op de artikelen 20, vierde lid, 21, tweede lid, 29a, vijfde lid, van de
Arbeidsomstandighedenwet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid van [niet invullen],

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

ARTIKEL I

Het Arbeidsomstandighedenbesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

Paragraaf 1 van afdeling 1A komt te luiden:

§ 1. Aanwijzing certificerende instelling op verzoek

Artikel 1.5a. Definities

In deze paragraaf en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. accreditatie: een verklaring van de Stichting Raad voor Accreditatie dat een certificerende instelling voldoet aan de eisen die zijn bepaald door geharmoniseerde normen, de criteria, bedoeld in de artikelen 1.5b, eerste tot en met vierde lid, en 1.5c en, indien van toepassing, aanvullende voor een specifiek werkveld geldende eisen om certificatie op dat werkveld te verrichten;
- b. geharmoniseerde normen: normen die door de Europese Commissie zijn aangewezen als de enige normen die door de Stichting Raad voor de Accreditatie kunnen worden gebruikt voor het accrediteren van certificerende instellingen; en
- c. certificatieschema: het stelsel van regels, procedures en beheersaspecten voor het uitvoeren van de certificatie van personen, processen of systemen waarvoor dezelfde specifieke eisen van toepassing zijn.

Artikel 1.5b. Criteria voor aanwijzing van certificerende instellingen

1. Als certificerende instelling kan worden aangewezen de instelling die voldoet aan de volgende voorwaarden:

- a. zij heeft rechtspersoonlijkheid;
- b. zij is onafhankelijk van de door haar te beoordelen personen, processen of systemen;

- c. zij, haar hoogste leidinggevenden en haar medewerkers die de certificatietaken verrichten, oefenen geen activiteiten uit die hun onafhankelijk oordeel of hun integriteit met betrekking tot de certificatietaken waarvoor zij is aangewezen, kunnen schaden;
 - d. zij zorgt ervoor dat de activiteiten van haar dochterondernemingen of onderaannemers geen afbreuk doen aan de vertrouwelijkheid, objectiviteit of onpartijdigheid van haar certificatieactiviteiten;
 - e. zij en haar medewerkers voeren de certificatieactiviteiten uit met de grootste mate van beroepsintegriteit en met de vereiste vakbekwaamheid op het specifieke werkveld en zijn vrij van elke druk en beïnvloeding, met name van financiële aard, die hun oordeel of de resultaten van hun certificatieactiviteiten kunnen beïnvloeden;
 - f. zij is in staat alle certificatietaken te verrichten waarvoor zij is aangewezen ongeacht of deze taken door haarzelf of namens haar en onder haar verantwoordelijkheid worden verricht;
 - g. haar voor de uitvoering van de certificatieactiviteiten verantwoordelijke medewerkers beschikken over:
 - 1°. een gedegen vakinhoudelijke opleiding die alle relevante certificatieactiviteiten omvat, waarvoor zij is aangewezen;
 - 2°. voldoende kennis van de eisen inzake de certificatiebeoordelingen die zij verrichten en voldoende bevoegdheden om deze beoordelingen uit te voeren;
 - 3°. voldoende kennis over en inzicht in de toepasselijke geharmoniseerde normen, de relevante communautaire wet- en regelgeving en de nationale wet- en regelgeving; en
 - 4°. de bekwaamheid om certificaten, dossiers en rapporten op te stellen die aantonen dat de beoordelingen zijn verricht;
 - h. de onpartijdigheid van de certificerende instellingen, hun hoogste leidinggevenden en hun beoordelingspersoneel wordt gewaarborgd;
 - i. de beloning van haar hoogste leidinggevenden en haar beoordelingspersoneel hangt niet af van het aantal uitgevoerde beoordelingen of van de resultaten ervan;
 - j. zij sluit een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering af;
 - k. haar medewerkers zijn gebonden aan het beroepsgeheim ten aanzien van alle informatie waarvan zij kennisnemen bij de uit hoofde van dit besluit verrichte certificatietaken, behalve ten opzichte van de bevoegde autoriteiten;
 - l. zij beschikt over een registratiesysteem waarin de gegevens die samenhangen met en die betrekking hebben op het verrichten van de certificatietaken waarvoor zij aangewezen wil worden, naar behoren worden vastgelegd;
 - m. zij heeft een schemabeheerder voor het ontwikkelen en zo nodig wijzigen van een certificatieschema, dat onverkort door haar wordt gebruikt. Deze schemabeheerder draagt zorg voor een evenwichtige afweging van de belangen van alle betrokken partijen; en
 - n. zij draagt ervoor zorg dat een vastgesteld certificatieschema kosteloos toegankelijk wordt gemaakt in geval het niet door Onze Minister wordt gepubliceerd.
2. Indien er meerdere certificerende instellingen zijn aangewezen voor hetzelfde werkveld:
- a. nemen zij deel aan het door hen gezamenlijk te organiseren overleg om te komen tot het geharmoniseerd verrichten van de certificatietaken waarvoor zij zijn aangewezen;
 - b. wijzen zij een gezamenlijke schemabeheerder aan voor het opstellen en zo nodig wijzigen van een gezamenlijk certificatieschema, dat onverkort door hen wordt gebruikt;
 - c. hanteren zij de in het overleg genomen beslissingen en opgestelde documenten als algemene richtsnoeren en maken deze kosteloos toegankelijk; en
 - d. zorgen zij ervoor dat hun medewerkers die de certificatietaken verrichten, op de hoogte zijn van de activiteiten, administratieve beslissingen en opgestelde documenten van het overleg.
3. Certificerende instellingen informeren Onze Minister over:
- a. hun schemabeheerder, het certificatieschema en wijzigingen daarin en de wijze waarop het certificatieschema toegankelijk wordt gemaakt wanneer het niet door Onze Minister wordt gepubliceerd;
 - b. elke weigering, beperking, schorsing of intrekking van certificaten;
 - c. omstandigheden die van invloed zijn op de werkingssfeer van of de voorwaarden voor hun aanwijzing;

- d. certificatieactiviteiten naar aanleiding van verzoeken die zij van Onze Minister ontvangen; en
 - e. op verzoek, de binnen de werkingssfeer van hun aanwijzing verrichte certificatieactiviteiten en andere activiteiten waaronder uitbesteding.
4. Certificerende instellingen verstrekken de andere op grond van dit besluit aangewezen certificerende instellingen die soortgelijke certificatieactiviteiten verrichten, relevante informatie over negatieve certificatie resultaten, en, op verzoek, over positieve certificatie resultaten en dragen zorg voor een openbaar register met de namen van alle personen of bedrijven op een bepaald werkveld die beschikken over een geldig certificaat.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot het eerste tot en met vierde lid.

Artikel 1.5c. Uitbesteden taken

1. Indien een certificerende instelling certificatietaken uitbesteedt aan een onderaannemer of door een dochteronderneming laat uitvoeren, waarborgt zij dat de onderaannemer of dochteronderneming aan de eisen, bedoeld in artikel 1.5b, eerste tot en met vierde lid, voldoet, en brengt zij Onze Minister hiervan op de hoogte.
2. Een certificerende instelling neemt de volledige verantwoordelijkheid op zich voor de certificatietaken die worden verricht door een onderaannemer of dochteronderneming.
3. Een certificerende instelling houdt alle relevante documenten betreffende de beoordeling van de kwalificaties van een onderaannemer of dochteronderneming en betreffende de door een onderaannemer of dochteronderneming uit hoofde van dit besluit verrichte certificatietaken ter beschikking van Onze Minister.

Artikel 1.5d. Aanwijzingsprocedure

1. De instelling, bedoeld in artikel 1.5b, dient de aanvraag tot aanwijzing in bij Onze Minister.
2. De instelling toont door middel van een accreditatie aan dat zij voldoet aan de criteria, bedoeld in de artikelen 1.5b, eerste tot en met vierde lid, en 1.5c.
3. In afwijking van het tweede lid kan voor een bij ministeriële regeling aan te wijzen werkveld tijdelijk worden bepaald dat geen accreditatie wordt vereist om aan te tonen dat de instelling voldoet aan de criteria, genoemd in het tweede lid.
4. De kosten van de beoordeling of een instelling kan worden aangewezen in de gevallen, bedoeld in het derde lid, zijn voor rekening van de aanvragende instelling.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot het eerste tot en met vierde lid.

Artikel 1.5e. Weigering, schorsing, wijziging of intrekking van een aanwijzing

1. Een aanwijzing als certificerende instelling wordt geweigerd indien de aanvrager niet heeft voldaan aan het bepaalde bij of krachtens de artikelen 1.5b en 1.5c.
2. Een aanwijzing van een certificerende instelling kan worden geschorst, ten nadele van de certificerende instelling worden gewijzigd of worden ingetrokken:
 - a. op grond van door de certificerende instelling verstrekte onjuiste inlichtingen over feiten of omstandigheden, mits de onjuistheid daarvan aan haar bekend was of kon zijn;
 - b. indien een certificerende instelling niet meer voldoet aan het bepaalde bij of krachtens de artikelen 1.5b en 1.5c; of
 - c. indien een certificerende instelling haar wettelijke verplichtingen niet meer naar behoren nakomt of de taken waarvoor zij is aangewezen, niet meer naar behoren uitvoert.

Artikel 1.5ea. Controle

Tijdens de looptijd van de aanwijzing stelt Onze Minister vast of de certificerende instelling:

- a. nog voldoet aan het bepaalde bij of krachtens de artikelen 1.5b en 1.5c; en
- b. haar wettelijke verplichtingen naar behoren nakomt en de taken waarvoor zij is aangewezen, naar behoren uitvoert.

Artikel 1.5eb. Verstrekking van inlichtingen en beëindiging van werkzaamheden

1. De aangewezen certificerende instelling stelt jaarlijks voor 1 maart een verslag op van de door haar in verband met haar taak verrichte werkzaamheden, de rechtmatigheid en doeltreffendheid van haar werkzaamheden en werkwijze in het afgelopen kalenderjaar. Het verslag wordt Onze Minister toegezonden. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de onderwerpen die in het verslag worden behandeld.
2. De certificerende instelling verstrekt de Stichting Raad voor Accreditatie desgevraagd kosteloos alle informatie die deze nodig heeft bij de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens artikel 1.5d en bij controles en herbeoordelingen.
3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld betreffende het kosteloos aan elkaar verstrekken en van elkaar ontvangen van gegevens en inlichtingen die door Onze Minister, de toezichthouder, de Stichting Raad voor de Accreditatie, een certificerende instelling of een ander bestuursorgaan zijn verkregen door de uitvoering of het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet en welke noodzakelijk zijn voor de uitvoering van hun wettelijke taken.
4. Een certificerende instelling die haar taken waarvoor zij is aangewezen beëindigt of waarvan de aanwijzing door Onze Minister wordt ingetrokken, draagt tijdig voorafgaand aan de beëindiging van de werkzaamheden respectievelijk de datum, waarop de aanwijzing eindigt, haar dossiers over aan een andere certificerende instelling waarmee haar certificaathouders een overeenkomst zijn aangegaan. Indien er geen andere certificerende instelling is, draagt de certificerende instelling de dossiers tijdig over aan Onze Minister.

B

Na artikel 9.37c wordt in hoofdstuk 9, afdeling 4, paragraaf 3, een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 9.37d. Overgangsbepaling aanwijzing certificerende instellingen

1. De certificerende instelling die voor 1 januari 2018 beschikt over een aanwijzing behoudt haar aanwijzing tot uiterlijk 31 december 2019, tenzij deze aanwijzing op grond van artikel 1.5c, derde lid, van het besluit zoals dat luidde voor het in werking treden van het besluit van tot wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit in verband met de aanpassing van de eisen voor aanwijzing van certificerende instellingen wordt ingetrokken.
2. Een certificerende instelling die op 1 januari 2018 niet beschikt over een aanwijzing, wordt aangewezen:
 - a. tot 31 december 2019 wanneer zij een beoordelingsadvies van de Stichting Raad voor Accreditatie overlegt waaruit blijkt dat zij voldoet aan de criteria, genoemd in artikel 1.5a van het besluit zoals dat luidde voor het in werking treden van het besluit van tot wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit in verband met de aanpassing van de eisen voor aanwijzing van certificerende instellingen; of
 - b. wanneer zij voldoet aan het bepaalde bij of krachtens de artikelen 1.5b en 1.5c.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2018.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

1. Inleiding

De belangrijkste aanleiding tot de onderhavige wijziging van paragraaf 1 van Afdeling 1A van het Arbeidsomstandighedenbesluit (hierna: Arbobesluit) is dat aanwijzingen door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) van certificerende instellingen die op grond van de Arbeidsomstandighedenwet (hierna: Arbowet) wettelijk verplichte certificaten mogen afgeven met ingang van 1 januari 2020 niet meer kunnen worden gebaseerd op beoordelingen van deze certificerende instellingen door de Stichting Raad voor Accreditatie (hierna: RvA). Aanwijzingen van certificerende instellingen zullen vanaf 1 januari 2020 alleen kunnen worden gebaseerd op accreditaties door de RvA. Deze overgang is een noodzakelijk gevolg van Verordening 765/2008 en wordt toegelicht in paragraaf 1.2.1. Een accreditatieverklaring van de RvA zal gelden als bewijs dat de certificerende instelling voldoet aan de criteria voor aanwijzing in de artikelen 1.5b, eerste tot en met vierde lid, en 1.5c van het Arbobesluit.

Bij deze wijziging van paragraaf 1 van Afdeling 1A van het Arbobesluit wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de recente implementatie van een aantal Europese richtlijnen op het gebied van productkeuringen in Warenwetbesluiten mede in relatie tot de hiervoor genoemde Verordening. Ook hier zijn de beoordelingen door de RvA vervangen door accreditaties als basis voor de ministeriële aanwijzing van instellingen. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 1.2.3.

In lijn met de nieuwe warenwetregelgeving worden voorts in het Arbobesluit de rollen en verantwoordelijkheden van enerzijds certificerende instellingen en anderzijds de schemabeheerder gepreciseerd.

De eisen voor de aanwijzing van certificerende instellingen in het Arbobesluit zijn de *generieke* eisen en gelden voor de aanwijzing van certificerende instellingen op alle werkvelden. *Werkveldspecifieke* eisen aan certificerende instellingen, zoals bijvoorbeeld gedetailleerde competentie-eisen aan beoordelingspersoneel, worden voortaan opgenomen in het certificatieschema. Daarmee kunnen de bestaande Werkveldspecifieke Documenten voor Aanwijzing en Toezicht (hierna: WDAT's) vervallen. Deze aanpak past beter bij de verschillende verantwoordelijkheden van minister en schemabeheerders: de minister is primair verantwoordelijk voor de generieke eisen aan certificerende instellingen en de schemabeheerders zijn primair verantwoordelijk voor de inhoud van hun certificatieschema's, waaronder de daarin opgenomen of op te nemen werkveldspecifieke eisen ten aanzien van certificerende instellingen. Het voorgaande wordt nader toegelicht in paragraaf 1.3.

1.2. Vervanging 'beoordelingen' door RvA door 'accreditaties' door RvA

1.2.1. Keuze voor accreditatie

Sinds de jaren negentig is in de Arbowet bepaald dat een certificerende instelling door de Minister van SZW kan worden aangewezen om op grond van de Arbowet verplichte certificaten af te geven. De huidige eisen voor de aanwijzing van certificerende instellingen staan sinds 1 januari 2012 in het Arbobesluit en in de WDAT's. Bij een aanvraag tot aanwijzing dient de certificerende instelling een positief beoordelingsadvies van de RvA te voegen. Wanneer een certificerende instelling door de Minister van SZW is aangewezen, is zij vervolgens onderworpen aan periodieke herbeoordelingen door de RvA. Ook vóór 1 januari 2012 gold op grond van artikel 1.5d al de verplichting om bij een aanvraag tot aanwijzing een bewijs te voegen dat was voldaan aan de criteria voor aanwijzing.

Bij de aanwijzing van de RvA tot nationale accreditatie-instantie in 2009 werd er vanuit gegaan dat de RvA naast accreditatie-activiteiten ook nog andere activiteiten mocht verrichten. Een van die andere activiteiten betrof het uitvoeren van beoordelingen of certificerende instellingen voldoen aan de eisen voor aanwijzing door de Minister van SZW. Deze beoordelingen vertonen weliswaar verwantschap met accreditaties, maar wijken daar op onderdelen van af.

Inmiddels is gebleken dat de Europese Commissie van oordeel is dat de nationale accreditatie-instanties gelet op Verordening 765/2008 *uitsluitend* accreditatieactiviteiten mogen verrichten en dat alleen tegen de geharmoniseerde accreditatienormen, die zijn gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie. Oogmerk hiervan is de borging van de gelijkwaardigheid van de activiteiten van accreditatie-instanties in Europa en daarmee van de gelijkwaardigheid van door accreditatie-instanties verleende accreditaties aan conformiteitsbeoordelingsinstanties (hierna: CBI's).

De uitvoering door de RvA van beoordelingen in het kader van de arbo- en warenwetregelgeving acht de Europese Commissie niet in overeenstemming met Verordening 765/2008. Om die reden was de Minister van SZW genoodzaakt in een raamcontract met de RvA een geleidelijke afbouw van de beoordelingsactiviteiten overeen te komen zodat die eind 2019 eindigen. Aanwijzingen van certificerende instellingen voor het afgeven van wettelijke verplichte certificaten op grond van de Arbowet zullen vanaf 1 januari 2020 alleen worden gebaseerd op accreditaties door de RvA. Dat wordt geregeld met deze wijziging van het Arbobesluit.

In de warenwetregelgeving zijn daarom beoordelingen door de RvA als basis voor de aanwijzing van CBI's al vervangen door accreditaties door de RvA.

In het kabinetsstandpunt over het gebruik van certificatie en accreditatie in het kader van overheidsbeleid is aangegeven dat accreditatie door de RvA de meest voor de hand liggende methode is voor het aantonen van de onafhankelijkheid en deskundigheid van certificerende instellingen die wettelijk verplichte certificaten afgeven.

1.2.2. Gevolgen van keuze voor accreditatie

De eisen die door de RvA zullen worden toegepast bij accreditatie van certificerende instellingen die wettelijk verplichte arbo-certificaten afgeven komen in belangrijke mate overeen met de eisen die tot dusver worden toegepast bij beoordelingen door de RvA van deze certificerende instellingen. Beoordelingen van deze certificerende instellingen door de RvA geschieden momenteel enerzijds op basis van eisen uit artikel 1.5a van het Arbobesluit en anderzijds aan de hand van eisen uit de eerdergenoemde WDAT's. In deze WDAT's wordt reeds verwezen naar (eisen uit) de geharmoniseerde accreditatienormen.

De toekomstige verplichting dat certificerende instellingen, om aangewezen te worden, moeten beschikken over een accreditatie door de RvA, impliceert dat certificerende instellingen volledig zullen moeten voldoen aan in de toepasselijke geharmoniseerde accreditatienorm(en) nader uitgewerkte eisen wat betreft hun onafhankelijkheid, deskundigheid en onpartijdigheid. Ook zullen alle eisen uit door certificerende instellingen toe te passen certificatieschema's eenduidig geformuleerd en toepasbaar moeten zijn, waarbij dat laatste in de praktijk moet zijn getoetst. De RvA zal een certificerende instelling slechts dan van een accreditatie kunnen voorzien indien het certificatieschema dat uitgevoerd moet worden naar het oordeel van de RvA aan bovengenoemde eisen voldoet. Dat is onderdeel van het accreditatieproces.

1.2.3. Aanpassing aanwijzingseisen

De aanpassing van de aanwijzingseisen in het Arbobesluit sluit zoveel mogelijk aan bij recente aanpassingen in de warenwetregelgeving die verband houden met de implementatie van een aantal Europese richtlijnen ten aanzien van producten.

De bedoelde Europese richtlijnen zijn onderdeel van een stroomlijningspakket dat volgens de methode van herschikking negen Europese richtlijnen met eisen aan

producten in overeenstemming brengt met Besluit nr. 768/2008/EG. Dat besluit bevat gemeenschappelijke beginselen en referentiebepalingen voor alle sectorale wetgeving en vormt een algemeen horizontaal kader voor de wetgeving tot harmonisering van voorwaarden tot het verhandelen van producten. Met deze wijziging van het Arbobesluit wordt wat betreft de aanwijzing van certificerende instellingen zoveel mogelijk aangesloten bij de eisen in de warenwetregelgeving voor de aanwijzing van CBI's die periodieke gebruikskeringen uitvoeren. Dit bevordert de consistentie van regelgeving. De bepalingen zijn evenwel niet integraal overgenomen in het nieuwe Arbobesluit. Ook zijn zij in een aantal gevallen iets anders geformuleerd. Reden hiervoor is dat de eisen uit de genoemde warenwetbesluiten zijn toegesneden op het terrein van producten. Zo richten zij zich op conformiteitsbeoordelingen en CBI's. Deze begrippen hebben een ruimere betekenis dan de begrippen certificatie en certificerende instellingen. Onder conformiteitsbeoordelingen en CBI's vallen immers ook bijvoorbeeld keuringen van producten en inspecties van productieprocessen bij fabrieken door keuringsinstanties en inspectiediensten.

In het Arbobesluit zijn de begrippen certificatie en certificerende instellingen niet vervangen door de begrippen conformiteitsbeoordeling en CBI's, omdat op grond van de arboregelgeving alleen de verplichting bestaat tot certificatie van personen, processen of systemen en niet tot andere vormen van conformiteitsbeoordelingen.

1.2.4. Rol RvA

De RvA zal bij de accreditatiebeoordeling van een certificerende instelling die op grond van de Arboret aangewezen wil worden voor een specifiek werkveld (ook wel aangeduid als de "scope" en daarmee voor een bepaald certificatieschema) toetsen of deze instelling voldoet aan:

- de eisen uit de van toepassing zijnde geharmoniseerde accreditatienorm;
- de aanwijzingseisen uit artikel 1.5b, eerste lid, en artikel 1.5c (nieuw) Arboret (die overigens ten dele identiek zijn aan eisen uit de geharmoniseerde accreditatienormen);
- en
- de eisen uit het certificatieschema.

Wanneer een certificerende instelling een accreditatie heeft verkregen voor het verlenen van certificaten op basis van een bepaald certificatieschema, dan geldt dit dus niet alleen als bewijs dat zij voldoet aan de eisen uit de van toepassing zijnde geharmoniseerde accreditatienorm, maar ook dat zij voldoet aan de wettelijke aanwijzingseisen. In beginsel geeft een accreditatie tegen de toepasselijke geharmoniseerde accreditatienorm(en) en met een passende scope (i.c. het betreffende certificatieschema, zie hierover paragraaf 1.3) het vermoeden van overeenstemming met de aanwijzingseisen. De Minister van SZW kan zich dus bij de aanwijzing van een certificerende instelling baseren op de accreditatie door de RvA.

Het toezicht op de RvA als nationale accreditatie-instantie geschiedt via collegiale toetsing onder leiding van de European Co-operation for Accreditation (EA). De EA wordt zelf collegiaal getoetst onder leiding van het International Accreditation Forum en de International Laboratory Accreditation Cooperation. De beoordelingen van certificerende instellingen door de RvA die de basis vormden voor hun aanwijzing voor het verlenen van certificaten op grond van de Arboret werden niet uitgevoerd door de RvA als nationale accreditatie-instantie, omdat dit geen accreditatieactiviteiten zijn. Deze beoordelingen waren dus geen onderwerp van deze collegiale toetsingen. De accreditatiebeoordeling door de RvA van certificerende instellingen die in aanmerking wensen te komen voor een aanwijzing zal wél onderwerp van de collegiale toetsing van de RvA zijn. Dat levert een extra kwaliteitsborging op.

De Minister van Economische Zaken heeft op grond van de Wet aanwijzing nationale accreditatie-instantie en de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen een aantal bevoegdheden met betrekking tot de RvA. Daarbij heeft de Minister van SZW geen rol.

1.3. Precisering van de rol en verantwoordelijkheid van certificerende instellingen en de schemabeheerder

Certificatieschema's

De certificatieschema's voor persoons-, proces- en systeemcertificaten worden aangeduid als werkveldspecifieke certificatieschema's (WSCS's). Sinds 2012 worden deze certificatieschema's als bijlagen opgenomen bij de Arboregeling (naast de WDAT's). Vóór 2012 werd in de Arboregeling wel naar deze certificatieschema's verwezen maar maakten zij geen deel uit van de Arboregeling. De reden om in 2012 de certificatieschema's integraal op te nemen als bijlagen bij de Arboregeling was dat er indertijd soms onduidelijkheid bestond over de geldende tekst van de certificatieschema's. Bij de overgang naar accreditatie vervalt deze reden, omdat elk certificatieschema dat door een geaccrediteerde en aangewezen certificerende instelling wordt toegepast eerst door de RvA dient te zijn geëvalueerd op geschiktheid. Ook behoeft elke wijziging van een door een geaccrediteerde en aangewezen certificerende instelling toe te passen schema de voorafgaande instemming van de RvA. Pas nadat de RvA heeft ingestemd met een nieuw of aangepast schema wordt dit vastgesteld als het geldige schema. Daarmee ligt vast welke versie van het schema geldig is. Die versie zal op grond van de nieuwe wettelijke voorschriften worden gepubliceerd op een wijze die voor iedereen toegankelijk is.

In het rapport van de Interdepartementale commissie Conformiteitsbeoordeling en Normalisatie (ICN) wordt uiteengezet dat elk certificatieschema invulling geeft aan eisen over: 1. het "wat", 2. het "hoe" en 3. het "wie".

De eisen ten aanzien van het "wat" betreffen het object van certificatie en de daaraan gestelde eisen, met andere woorden de eisen waaraan een persoon, proces of systeem moet voldoen om in aanmerking te komen voor het verkrijgen van een certificaat.

De eisen ten aanzien van het "hoe" hebben betrekking op processen, procedures en werkwijzen van de certificerende instelling bij de uitvoering van certificatie, zoals de wijze van beoordeling van een aanvraag, de frequentie van periodieke beoordelingen.

De eisen ten aanzien van het "wie" hebben betrekking op de organisatie, de interne werkwijze, het personeel, de apparatuur, de rapportage en de eigen certificaten van de certificerende instelling.

Het voldoen door certificerende instellingen aan de eisen ten aanzien van het "hoe" en het "wie" is een noodzakelijke voorwaarde voor de gelijkwaardigheid van door certificerende instellingen op een bepaald werkveld verleende certificaten.

De WSCS's, die zijn gepubliceerd als bijlagen bij de Arboregeling, hebben in essentie betrekking op het "wat" (eisen waaraan een persoon, bedrijf of proces moet voldaan om in aanmerking te komen voor het verkrijgen van een bepaald specifiek certificaat). De WDAT's hebben in essentie betrekking op het "hoe" en het "wie" (eisen waaraan certificerende instellingen en hun personeel op een specifiek werkveld moeten voldoen).

In de nieuwe opzet staan de generieke aanwijzingseisen in de nieuwe paragraaf 1 van Afdeling 1A van het Arbobesluit. Evenals in de warenwetregelgeving zullen de WDAT's vervallen. Voor zover er in een WDAT werkveldspecifieke eisen staan ten aanzien van certificerende instellingen die nog moeten en mogen worden gesteld, zullen die in het certificatieschema worden opgenomen. Er bestaat dan voor elk werkveld nog maar één certificatieschema dat invulling geeft aan eisen over het "wat", het "hoe" en het "wie".

Verantwoordelijkheden in verband met het certificatieschema

In de meeste sectoren waren en zijn beheerstichtingen actief die een belangrijke rol vervullen bij de totstandkoming en aanpassing van de certificatieschema's. Zij beheren het schema en doen voorstellen tot aanpassing ervan aan de Minister van SZW. Zij worden daarbij geadviseerd door een Centraal College van Deskundigen dat wordt ingesteld door de beheerstichting en dat de belanghebbende partijen in de sector de mogelijkheid biedt om deel te nemen aan het overleg over het certificatieschema, de eventueel noodzakelijke aanpassingen ervan en de oplossing van eventuele

interpretatieproblemen. De schemabeheerder dient evenwichtig rekening te houden met de belangen van alle betrokken partijen.

Certificerende instellingen die een accreditatie door de RvA wensen voor het verlenen van certificaten op basis van een bepaald certificatieschema zijn ervoor verantwoordelijk dat dit schema voldoet aan de eisen die daarvoor gelden op grond van de toepasselijke geharmoniseerde accreditatienorm. Als het schema daaraan niet voldoet - en daarvan kan ook sprake zijn als de schemabeheerder zijn rol niet goed invult - dan verleent de RvA de certificerende instelling geen accreditatie.

Het nieuwe artikel 1.5b, tweede lid, bepaalt dat als er op een bepaald werkveld meerdere certificerende instellingen zijn aangewezen zij gezamenlijk een schemabeheerder aanwijzen voor het opstellen en zo nodig wijzigen van een gezamenlijk certificatieschema. Zij moeten deelnemen aan het gezamenlijk overleg over het certificatieschema en alle in het gezamenlijk overleg overeengekomen administratieve beslissingen en opgestelde documenten als algemene richtsnoeren hanteren. Deze bepalingen beogen te waarborgen dat de uitvoering van certificatie door alle op het betreffende werkveld aangewezen certificerende instellingen op een uniforme wijze geschiedt.

Een op deze wijze tot stand gekomen certificatieschema moet gepubliceerd worden zodat alle belanghebbenden kunnen weten welke eisen op een bepaald moment gelden om te voldoen aan een wettelijke certificatieplicht. De in een ministeriële regeling te kiezen vorm van publicatie moet voldoen aan de voorwaarden dat 1) het schema zonder kosten voor iedereen eenvoudig toegankelijk is en 2) dat zowel de actuele versie van het schema als voorgaande versies toegankelijk zijn.

De wijze van publiceren kan verschillen per werkveld en zal in een ministeriële regeling worden bepaald. In principe kunnen de schema's zoals tot dusver het geval was als bijlage bij de Arbeidsomstandighedenregeling worden opgenomen. Een andere mogelijkheid is bijvoorbeeld dat een door de RvA goedgekeurd schema als zodanig door de Minister van SZW in de Staatscourant wordt gepubliceerd. Dan ligt evenzeer vast welke eisen geldig zijn. Publicatie van schema's in de Staatscourant maakt mogelijk dat na aanpassingen van een schema ook nog de voorgaande versies van de schema's in de Staatscourant kunnen worden opgezocht.

1.4. Planning en overgangsregeling

De thans op de verschillende werkvelden aangewezen certificerende instellingen hebben aanwijzingen die aflopen op data variërend van 1 februari 2018 tot 1 maart 2021. Omdat de RvA met ingang van 1 januari 2020 geen beoordelingen en herbeoordelingen meer uitvoert maar uitsluitend accreditaties, zullen de aanwijzingen van certificerende instellingen uiterlijk per 1 januari 2020 gebaseerd moeten zijn op accreditatie. In verband hiermee is voorzien in een overgangsregeling voor de certificerende instellingen die zijn aangewezen op het moment van inwerkingtreding van het onderhavige besluit en instellingen die na inwerkingtreding om aanwijzing verzoeken.

2. Bedrijfseffecten

Van certificerende instellingen die om aangewezen te worden dienen te beschikken over een accreditatie door de RvA, zal het naar verwachting geen grote inspanningen vergen om aan de hen gestelde eisen uit de toepasselijke accreditatienorm te voldoen. Het merendeel van de thans aangewezen certificerende instellingen beschikt reeds over een accreditatie of heeft daar in het verleden over beschikt, zij het dat deze accreditaties in een aantal gevallen alleen betrekking hebben of hebben gehad op andere terreinen dan de werkvelden waarop zij momenteel op basis van de Arboret certificaten afgeven. Bovendien wijken de nieuwe eisen voor aanwijzing slechts in beperkte mate af van de oude eisen. Ook de frequentie van de beoordelingen door de RvA zal niet veranderen.

Wel geldt dat door te accrediteren certificerende instellingen toe te passen certificatieschema's dienen te voldoen aan scherpe eisen van toepasbaarheid en eenduidigheid. Ook zullen de certificatie-eisen moeten worden gevalideerd. De RvA zal de certificatieschema's toetsen aan de hand van deze eisen. Wanneer dit leidt tot aanpassingen van de certificatieschema's krijgen bedrijven en personen die een bepaald verplicht certificaat willen verwerven en behouden te maken met eenduidiger en beter onderbouwde eisen.

Meer in het algemeen kan worden opgemerkt dat certificatieschema's tot stand komen in overleg met alle belanghebbende betrokkenen. Wanneer in aangepaste certificatieschema's eisen worden verzwaard of verlicht bestaat hiervoor draagvlak bij de belanghebbenden.

3. Consultatie

p.m.

Aangeven wat reacties waren van de Inspectie SZW, RvA en beheerstichtingen en wat ermee is gedaan.

p.m. uitkomsten internetconsultatie

4. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Artikel 1.5a. (Definities)

In de warenwetregelgeving wordt voor de definitie van het begrip 'accreditatie' verwezen naar de definitie in de richtlijnen 2014/29/EU (drukvlatten van eenvoudige vorm), 2014/33/EU (liften), 2014/34/EU (explosieveilig materiaal) en 2014/68/EU (drukapparatuur) en die definitie verwijst naar artikel 2, tiende lid, van Verordening (EG) nr. 765/2008. De inhoudelijke omschrijving van het begrip 'accreditatie' uit die Verordening is in een iets aangepaste vorm overgenomen. Het begrip 'conformiteitsbeoordelingsinstantie' is vervangen door 'certificerende instelling'. Het begrip 'certificerende instelling' is al gedefinieerd in artikel 1.7, zevende lid, van het Arbobesluit. De woorden "aanvullende eisen, zoals die welke zijn opgenomen in de relevante sectorale regelingen" uit de definitie in de Verordening zijn nader uitgewerkt in: "de criteria, bedoeld in de artikelen 1.5b, eerste tot en met vierde lid, en 1.5c van dit besluit en, indien van toepassing, aanvullende voor een specifiek werkveld geldende eisen". Onder die "aanvullende voor een specifiek werkveld geldende eisen" kunnen de eventuele eisen ten aanzien van certificerende instellingen vallen die zijn opgenomen in een certificatieschema.

Voor het beoordelen van certificerende instellingen zijn door de International Organization for Standardization (ISO) en de International Electrotechnical Commission (IEC) normen vastgesteld die door Europees Comité voor normalisatie (CEN) en Europees Comité voor elektrotechnische normalisatie (CENELEC) zijn overgenomen. De Europese Commissie heeft deze normen vervolgens aangewezen als de enige normen die door nationale accreditatie-instanties kunnen worden gebruikt om certificerende instellingen te accrediteren.

In het kader van dit besluit zijn op dit moment de volgende geharmoniseerde normen relevant voor accreditatie van instellingen die op grond van de

Arbeidsomstandighedenregelgeving verplichte certificatie activiteiten uitvoeren:

- NEN-EN-ISO/IEC 17021 Conformiteitsbeoordeling - Eisen voor instellingen die audits en certificatie van managementsystemen uitvoeren.

- NEN-EN-ISO/IEC 17024 Conformiteitsbeoordeling - Algemene eisen voor instellingen die certificatie van personen uitvoeren.

- NEN-EN-ISO/IEC 17065 Conformiteitsbeoordeling - Eisen voor certificatie-instellingen die certificaten toekennen aan producten, processen en diensten.
De bovengenoemde geharmoniseerde normen zijn gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.

De definitie van het begrip 'certificatieschema' lijkt inhoudelijk op de definitie die in de warenwetbesluiten is opgenomen van het begrip schema, maar is tekstueel iets aangepast.

Artikel 1.5b. (Criteria voor aanwijzing van certificerende instellingen)

Artikel 1.5b, eerste lid, bevat de generieke eisen waaraan een certificerende instelling moet voldoen om te worden aangewezen als certificerende instelling die wettelijk verplichte certificaten mag afgeven.

De eisen in artikel 1.5b, eerste lid, zijn vergelijkbaar met de eisen in de warenwetregelgeving (zie artikel 26, eerste lid, van het Warenwetbesluit liften 2016 en artikel 28, eerste lid, van het Warenwetbesluit drukapparatuur 2016) die daar aan CBI's worden gesteld die gebruikskeringen verrichten. In deze warenwetbesluiten wordt verwezen naar eisen die in de betreffende EU-richtlijnen zijn opgenomen en zijn enkele additionele eisen toegevoegd. Diezelfde eisen zijn nu in artikel 1.5b, eerste lid, uitgeschreven.

Op het eerste gezicht lijkt het aantal eisen dat in het eerste lid aan certificerende instellingen wordt gesteld aanzienlijk groter voorheen. Maar materieel is het aantal wijzigingen beperkt omdat de meeste eisen alleen een nadere uitwerking betreffen van al bestaande eisen in het Arbobesluit inzake onafhankelijkheid (zie onderdeel b, c, d, e, h, i), inzake deskundigheid en uitrusting (zie onderdeel f en g). Sommige eisen waren (ook) al in de WDAT's uitgewerkt (zie onderdeel c, e, f, g, h, j, k) of in de certificatieschema's (zie onderdeel l).

De eisen in onderdeel a (rechtspersoonlijkheid) en onderdeel j (WA-verzekering) stonden al in het Arbobesluit in artikel 1.5a, eerste lid, onderdeel a en e. Bij de WA-verzekering gaat het om een verzekering tegen de wettelijke aansprakelijkheid voor risico's die voortvloeien uit de uitoefening van de taken waarvoor de certificerende instelling aangewezen wil worden.

De onderdelen m en n zijn nieuw. De tekst van de onderdelen m en n lijkt inhoudelijk op artikel 26, eerste lid, onderdeel e, van het Warenwetbesluit liften 2016 en artikel 28, eerste lid, onderdeel e, van het Warenwetbesluit drukapparatuur 2016, maar is anders geformuleerd omdat het duidelijker is om de verplichting om het schema kosteloos toegankelijk te maken te onderscheiden van de verplichting om bij de vaststelling van het schema de belangen van de betrokken partijen evenwichtig af te wegen.

Onderdeel m is al toegelicht in paragraaf 1.3 van het algemene deel van de toelichting. Het staat de aan te wijzen certificerende instellingen vrij om een organisatievorm voor het schemabeheer te kiezen die door hen het meest geschikt wordt geacht. Als er meerdere aangewezen certificerende instellingen zijn, moeten zij gezamenlijk één schemabeheerder aanwijzen. Zij kunnen besluiten gebruik te maken van één externe schemabeheerder, bijvoorbeeld een beheerstichting.

Wanneer ervoor wordt gekozen om een externe organisatie zoals een beheerstichting op te richten, zullen er afspraken gemaakt moeten worden tussen de certificerende instelling(en) en de beheerstichting. Dit is met name relevant voor de informatie-uitwisseling in het kader van artikel 1.5b, vierde lid.

Op basis van onderdeel n wordt de verantwoordelijkheid dat het schema kosteloos toegankelijk wordt gemaakt bij de certificerende instelling(en) gelegd, tenzij de Minister van SZW zorg draagt voor publicatie ervan.

Meer in het algemeen zij opgemerkt, dat als de schemabeheerder tekort schiet in de uitoefening van zijn taken, dan zal door de certificerende instelling(en) ervoor moeten worden gezorgd dat dit wordt gecorrigeerd of dat er een andere schemabeheerder komt.

Artikel 1.5b, tweede lid, ziet op de situatie dat er meer dan één certificerende instelling is. De inhoud van dit lid is een nieuwe eis in het Arbobesluit en is reeds toegelicht in paragraaf 1.4 van het algemene deel van de toelichting. In de warenwetregelgeving zijn vergelijkbare bepalingen opgenomen.

Het is met het oog op de noodzakelijke uniformiteit in de uitvoering van certificatie en de gelijkwaardigheid van de certificaten vereist dat ook bij meerdere certificerende instellingen op één werkveld er maar één schemabeheerder is. Dit komt overeen met de huidige situatie in de praktijk. Op de werkvelden waarop meerdere certificerende instellingen actief zijn (hogere veiligheidskundige, duikarbeid, asbestinventarisatie- en verwijdering en asbestverwijderaars) is er steeds maar één beheerstichting.

Op grond van het oude artikel 1.5a, eerste lid, onderdeel f, gold sinds 1 januari 2012 (Stb. 2009, 395) de verplichting voor een certificerende instelling om een overeenkomst te sluiten met een eventueel aanwezige beheerstichting, maar gold, net als op basis van het onderhavige besluit, geen verplichting om zo'n beheerstichting op te richten. Deze bepaling is vervallen aangezien een beheerstichting een van de mogelijkheden voor de organisatie van het schemabeheer vormt. Het is immers ook mogelijk dat het schemabeheer wordt uitgevoerd door een certificerende instelling zelf, met dien verstande dat wanneer er meerdere certificerende instellingen zijn, deze wel één gezamenlijke schemabeheerder moeten aanwijzen.

Door middel van een geharmoniseerd schema wordt bewerkstelligd dat de certificaten die door verschillende certificerende instellingen die op hetzelfde werkveld actief zijn, gelijkwaardig zijn.

De onderdelen c en d van het tweede lid zijn ontleend aan de warenwetregelgeving, met dien verstande dat in onderdeel c nog is toegevoegd dat de beslissingen en documenten kosteloos toegankelijk zijn. Deze verplichting ligt in het verlengde van de eis dat het schema kosteloos toegankelijk is (zie artikel 1.5b, eerste lid, onderdeel n).

Artikel 1.5b, derde lid, regelt dat aangewezen certificerende instellingen de Minister van SZW de informatie verschaffen die hij nodig heeft uit hoofde van zijn verantwoordelijkheid voor het stelsel in het algemeen en voor het toezicht in het bijzonder.

Het is van belang dat de minister op de hoogte is wie op een bepaald werkveld als schemabeheerder opereert, of er sprake is van wijzigingen in het schema en waar het schema te vinden is wanneer hij het niet zelf publiceert. Uiteraard is deze informatie ook van belang voor alle andere belanghebbenden. De formulering van de onderdelen b tot en met e is grotendeels ontleend aan de warenwetregelgeving.

De huidige WDAT's bevatten verplichtingen om informatie over sancties (opschorting of intrekking van certificaten) terstond door te geven aan de Minister van SZW. Deze bepalingen worden overbodig nu deze verplichting aan de generieke eisen in het Arbobesluit wordt toegevoegd. Nieuw is dat ook de weigering en beperkingen van certificaten moeten worden gemeld.

Ook de verplichting in onderdeel c (omstandigheden die van invloed zijn op aanwijzing) om informatie te verstrekken stond al in de meeste WDAT's en wordt daar dus overbodig. Deze verplichting is nodig om te kunnen beoordelen of de certificerende instelling blijft voldoen aan de eisen voor aanwijzing.

Over de in onderdeel d bedoelde verzoeken van de Minister van SZW inzake certificatieactiviteiten gelden eveneens al op grond van de meeste WDAT's overeenkomstige verplichtingen.

Ten aanzien van onderdeel e kan worden opgemerkt dat uitbesteding één van de onderwerpen is waarover het jaarverslag van de certificerende instelling informatie moet bevatten op grond van artikel 1.1a, onderdeel f, van de Arboregeling en die verplichting in alle WDAT's staat.

De informatie die relevant is voor de aanwijzing van een certificerende instelling is uiteraard niet alleen van belang voor de Minister van SZW, maar ook voor de RvA. In de door de RvA gestelde eisen bij accreditatie is geformuleerd welke veranderingen een certificerende instelling direct moet melden aan de RvA.

Artikel 1.5b, vierde lid, is nieuw in het Arbobesluit en regelt dat certificerende instellingen onderling informatie uitwisselen, in ieder geval over negatieve certificatiebeslissingen en eventueel ook over positieve certificatiebeslissingen. De tekst is ontleend aan de warenwetregelgeving. Uitwisseling van informatie tussen certificerende instellingen over negatieve certificatiebeslissingen is van belang, onder andere bij de beoordeling van nieuwe aanvragen van een certificaat van personen of bedrijven die eerder een certificaat hebben aangevraagd bij of hebben bezeten van een andere certificerende instelling.

In de WDAT's was al voorzien in een meldplicht inzake het weigeren, opschorten en intrekken van certificaten aan andere certificerende instellingen. Deze bepalingen kunnen dus vervallen nu deze meldplicht in het Arbobesluit wordt opgenomen.

De in het vijfde lid opgenomen bevoegdheid tot het bij ministeriële regeling stellen van nadere regels is vergelijkbaar met het oude artikel 1.5a, tweede lid. Deze grondslag werd gebruikt voor de opstelling van de WDAT's en blijft noodzakelijk om zo nodig (werkveldspecifieke) eisen te kunnen stellen aan certificerende instellingen.

In de nieuwe opzet zal bij voorbeeld behoefte bestaan aan de mogelijkheid om nadere regels te stellen met betrekking tot het nieuwe onderdeel n van het eerste lid. Op die manier wordt nader bepaald hoe het certificatieschema publiekelijk toegankelijk wordt gemaakt en voorgaande versies van het certificatieschema beschikbaar blijven. Belangrijk is ook dat de door de schemabeheerder noodzakelijke geachte wijzigingen worden toegelicht en die toelichting te raadplegen is.

Artikel 1.5c. (Uitbesteden taken)

Artikel 1.5c bevat eisen in verband met het uitbesteden van taken die nog niet in het Arbobesluit stonden. Zij zijn ontleend aan de warenwetregelgeving en komen overeen met eisen uit de geharmoniseerde accreditatienormen.

Onder de in het eerste lid bedoelde specifieke taken wordt bedoeld op bijvoorbeeld de afgifte van certificaten en de daaraan voorafgaande beoordeling en beslissing, de examinering van personen of het uitvoeren van audits. Over de mogelijkheid van uitbesteding zijn in verschillende WDAT's bepalingen opgenomen. Volgens artikel 1.5c is uitbesteding mogelijk, maar onder de voorwaarde dat de certificerende instelling eindverantwoordelijk blijft.

Artikel 1.5c, eerste en tweede lid, bevat eisen die vergelijkbaar zijn met de eisen in de warenwetregelgeving die aan Nederlandse CBI's worden gesteld (zie artikel 27, eerste en tweede lid, van het Warenwetbesluit liften 2016 en artikel 30, eerste en tweede lid, van het Warenwetbesluit drukapparatuur 2016). Het derde lid van artikel 27 van het Warenwetbesluit liften 2016 en artikel 30 van het Warenwetbesluit drukapparatuur 2016 over betrouwbaarheid, onpartijdigheid en onpartijdigheid zijn overgenomen in de eisen van artikel 1.5b, eerste lid, onderdeel d, van het Arbobesluit.

Het vierde lid van artikel 27 van het Warenwetbesluit liften 2016 en artikel 30 Warenwetbesluit drukapparatuur 2016 zijn niet overgenomen in het Arbobesluit. Dat lid bepaalt dat taken alleen met toestemming van de opdrachtgever mogen worden uitbesteed of worden uitgevoerd door een dochteronderneming. Deze bepaling is niet overgenomen, omdat zij aan de opdrachtgever - dat kan bij voorbeeld iemand zijn die een persoonscertificaat wil behalen - te vergaande mogelijkheden zou bieden om de bedrijfsvoering bij certificerende instellingen te beïnvloeden.

Artikel 1.5c, derde lid, komt inhoudelijk overeen met artikel 27, vijfde lid, van het Warenwetbesluit liften 2016 en artikel 30, vijfde lid, van het Warenwetbesluit drukapparatuur 2016. De bepaling is ontleend aan artikel 26, vierde lid, van Richtlijn 2014/44 en artikel 27, vierde lid, van Richtlijn 2014/68.

Artikel 1.5d. (Aanwijzingsprocedure)

Artikel 1.5d, eerste lid, komt inhoudelijk overeen met het oude artikel 1.5b, eerste lid, alsmede met de warenwetregelgeving.

Artikel 1.5d, tweede lid, bevat de verplichting om bij een aanvraag tot aanwijzing een accreditatie te voegen. Met de verplichting tot accreditatie in het tweede lid vervalt de verplichte beoordeling door de RvA die was geregeld in het oude artikel 1.5b, tweede lid. De achtergronden hiervan zijn in paragraaf 1.2 van deze toelichting uiteengezet.

Certificerende instellingen worden tot dusver in het algemeen aangewezen voor een periode van vier jaar. Accreditaties worden in principe verleend voor een duur van vier jaar maar kunnen verlengd worden tot vijf jaar. Het is bedoeling voortaan aanwijzingen in principe een duur te geven van vijf jaar, omdat dat beter aansluit bij de duur van accreditaties en ruimte biedt aan de verlenging van een aanwijzing.

Het derde lid is opgenomen ter vervanging van het oude artikel 1.5b, vijfde lid. In de afgelopen jaren is slechts een paar keer gebruik gemaakt van de mogelijkheid om bij ministeriële regeling een werkveld aan te wijzen waarvoor geen beoordeling van de certificerende instellingen door de RvA noodzakelijk was. De tekst is in verband met de overgang van beoordeling naar accreditatie iets anders geformuleerd en toegevoegd is dat de aanwijzing van het betreffende werkveld tijdelijk is. Het uitgangspunt is immers dat aanwijzing moet plaatsvinden op basis van accreditatie.

Artikel 1.5d, vierde lid, inzake kosten van een beoordeling is opgenomen ter vervanging van het vierde en zesde lid van het oude artikel 1.5b. In het vierde en zesde lid van artikel 1.5b van het Arbobesluit stonden bepalingen over de kosten van beoordelingen die wél (vierde lid) of niet (zesde lid) voor rekening van de aanvragende instellingen waren. Deze leden stonden sinds 1 januari 2012 in het Arbobesluit. Een dergelijke bepaling is in het nieuwe besluit alleen nodig voor de situatie dat er geen accreditatie door de RvA plaats vindt. De kosten van een accreditatie door de RvA komen immers altijd voor rekening van de certificerende instelling die de accreditatie aanvraagt. De RvA kan op grond van artikel 7, eerste lid, van de Wet aanwijzing nationale accreditatie-instantie tarieven vaststellen van de door hem te verrichten werkzaamheden ten behoeve van certificerende instellingen. De tarievenlijst van de RvA moet op grond van artikel 27 en 28 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen als onderdeel van de begroting van de RvA worden goedgekeurd door de Minister van Economische Zaken.

Artikel 1.5d, vijfde lid, voorziet in de mogelijkheid om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen. Deze bepaling vervangt het oude artikel 1.5b, derde lid. Dat lid bevatte sinds 1 januari 2012 de mogelijkheid om, zo nodig uitgesplitst naar werkveld, bij ministeriële regeling nadere regels te stellen met betrekking tot de aanvraag, beoordeling en afhandeling van de aanvraag om aangewezen te worden als certificerende instelling. Deze bevoegdheid werd met name ingevuld door in de Arboregeling te verwijzen naar WDAT's in de bijlagen bij de Arboregeling waarin nadere regels zijn opgenomen over de eisen waaraan een certificerende instelling moet voldoen met betrekking tot de aanvraag. De nadere regels in de WDAT's kunnen worden geschrappt voor zover deze overeenkomen met de eisen die nu in artikel 1.5b, eerste tot en met vierde lid en artikel 1.5c van het Arbobesluit staan.

Artikel 1.5e. (Weigering, schorsing, wijziging of intrekking van een aanwijzing)

Artikel 1.5e is een uitwerking van artikel 20, vierde lid, onderdeel b, van de Arboret. Het artikel komt inhoudelijk grotendeels overeen met het oude artikel 1.5c uit het Arboretbesluit; in de warenwetregelgeving zijn vergelijkbare bepalingen opgenomen.

Artikel 1.5e, eerste lid, komt overeen met het oude artikel 1.5c, eerste lid, onderdeel a. Het eerste lid, onderdeel b en het tweede lid uit het oude artikel 1.5c zijn niet overgenomen.

In het oude artikel 1.5c, eerste lid, onderdeel b, werd bepaald dat een aanwijzing als certificerende instelling kan worden geweigerd indien ten hoogste twaalf maanden voorafgaand aan de datum van indiening van de aanvraag, sprake was van een weigering om de aanvragende instelling aan te wijzen als certificerende instelling dan wel van een intrekking van een aanwijzing als certificerende instelling en de weigering of intrekking is geschied op grond van aan de aanvragende instelling toe te rekenen feiten of omstandigheden. Het tweede lid van het oude artikel 1.5c ging voor het in behandeling nemen van een aanvraag eveneens uit van een termijn van twaalf maanden na een weigering of een intrekking. Het eerste lid, onderdeel b, en het tweede lid van het oude artikel 1.5c zijn overbodig geworden omdat de periode tussen een weigering of intrekking van een aanwijzing en de verlening van een nieuwe aanwijzing in de praktijk naar verwachting doorgaans minstens een jaar zal duren.

Voorts zijn de bepalingen uit de onderdelen a en d van het derde lid van het oude artikel 1.5c van het Arboretbesluit niet overgenomen.

In onderdeel a was bepaald dat een aanwijzing kan worden geschorst, ten nadele van de certificerende instelling worden gewijzigd of ingetrokken op grond van feiten of omstandigheden waarvan Onze Minister bij de aanwijzing redelijkerwijs niet op de hoogte kon zijn en op grond waarvan hij de aanwijzing niet of alleen met beperkingen of voorschriften zou hebben gegeven. Onderdeel a zag dus specifiek op feiten of omstandigheden die bij de aanwijzing bij de Minister van SZW niet bekend konden zijn. Deze bepaling is bij nader inzien overbodig omdat ook op grond van onderdeel b van het oude artikel 1.5c schorsing, wijziging of intrekking van de aanwijzing mogelijk was. Ook in de warenwetregelgeving is geen bepaling opgenomen die overeenkomt met het oude artikel 1.5c, derde lid, onderdeel a. Er wordt van uitgegaan dat indien een certificerende instelling onjuiste inlichtingen heeft verstrekt dit bij periodieke controles aan het licht zal komen.

In onderdeel d van het oude artikel 1.5c, derde lid, was bepaald dat een aanwijzing kan worden ingetrokken indien de certificerende instelling gedurende een aaneengesloten periode van twee jaren geen werkzaamheden waarvoor zij is aangewezen, heeft uitgevoerd. Wanneer de RvA tijdens periodieke beoordelingen vaststelt dat een certificerende instelling gedurende twee jaar geen werkzaamheden heeft uitgevoerd waarvoor zij is geaccrediteerd, zal de RvA haar accreditatie daarvoor intrekken waardoor de grond voor haar aanwijzing wegvalt. De aanwijzing kan dan door de Minister van SZW op grond van artikel 1.5d, tweede lid, onderdeel b, worden ingetrokken.

Artikel 1.5e, tweede lid, omschrijft in de onderdelen a tot en met c voor drie situaties de bevoegdheid van de Minister van SZW tot schorsing, wijziging en intrekking van een aanwijzing. Deze komen overeen met de situaties, bedoeld in b, c en e van het derde lid van het oude artikel 1.5c. Er wordt van uitgegaan dat indien een certificerende instelling onvolledige inlichtingen heeft verstrekt dit bij periodieke controles aan het licht zal komen waarna een intrekking van de aanwijzing kan volgen.

Indien de RvA van plan is een accreditatie te schorsen of in te trekken, of de Minister van SZW van plan is de aanwijzing te schorsen of in te trekken, dan informeren de RvA en de Minister van SZW elkaar. Voor de warenwetbesluiten is dat geregeld in artikel 1 van de Warenwetregeling informatie- en rapportagebepalingen SZW-besluiten. Een vergelijkbare bepaling zal in de Arboretregeling worden opgenomen en op basis daarvan maken RvA en de Minister van SZW dan ook afspraken over de uitwisseling van informatie en feiten die consequenties kunnen hebben voor de accreditatie of de

aanwijzing. Nu gebeurt dat al op basis van een raamovereenkomst tussen de RvA en de minister en een informatieprotocol tussen de RvA en de Inspectie SZW.

Artikel 1.5ea. (Controle)

Artikel 1.5ea komt overeen met het eerste lid van het oude artikel 1.5d. en is ook opgenomen in de warenwetregelgeving. In de praktijk zal de Minister van SZW zijn oordeel of een aangewezen certificerende instelling nog voldoet aan die eisen in belangrijke mate baseren op conclusies die de RvA trekt naar aanleiding van zijn periodieke beoordelingen van een geaccrediteerde certificerende instelling. Nadat de accreditatie is verleend, wordt overeenkomstig de Beleidsregel Controles en Herbeoordelingen van de RvA immers periodiek door de RvA getoetst of een certificerende instelling nog voldoet aan de voorwaarden voor accreditatie.

Het oude artikel 1.5d, tweede lid, waarin stond dat de Minister van SZW ten behoeve van periodieke controle een herbeoordeling laat doen door de RvA, is (net als in de warenwetregelgeving) geschrapt omdat beoordeling is vervangen door accreditatie en aan accreditatie periodieke controles verbonden zijn.

In het oude artikel 1.5d, vierde lid, was (net als in artikel 1.5b, vierde lid) bepaald dat de kosten van de (periodieke) beoordeling voor rekening van de aanvragende instelling zijn en dus niet voor rekening van de Minister van SZW. Het systeem van accreditatie brengt met zich dat degene die om de accreditatie verzoekt, daarvoor ook de kosten betaalt.

De RvA kan op grond van artikel 7, eerste lid, van de Wet aanwijzing nationale accreditatie-instantie tarieven vaststellen voor de door hem te verrichten werkzaamheden ten behoeve van certificerende instellingen.

Het oude artikel 1.5d, vijfde lid, maakte net als artikel 1.5b, vijfde lid, met ingang van 1 januari 2012 in het Arbobesluit een andere procedure mogelijk. De in artikel 1.5d, vijfde lid, bedoelde procedure hield in dat de periodieke beoordeling door de RvA niet door de instelling zelf gevraagd hoefde te worden. Deze bepaling is nu overbodig omdat accreditatie altijd inhoudt dat er ook herbeoordelingen plaats vinden, daarvoor is geen apart verzoek aan de RvA meer nodig, noch van de certificerende instelling, noch van de Minister van SZW.

Artikel 1.5eb. (Verstrekking van inlichtingen en beëindiging van werkzaamheden)

Artikel 1.5eb, eerste lid, komt overeen met het eerste lid van het oude artikel 1.5e. Deze bepaling staat al sinds 1 november 1999 in het Arbobesluit (toen in artikel 1.5b, eerste lid), zij het dat tot 1 januari 2012 sprake was van een verplichting in plaats van een bevoegdheid om nadere regels te stellen met betrekking tot de onderwerpen die in het verslag worden behandeld. Deze nadere regels omtrent het verslag staan sinds 1 november 1999 in artikel 1.1a van de Arboregeling.

Bij de invoering van de verplichting om jaarlijks een verslag op te stellen werd in de toelichting (Stb. 1999, 435, blz. 57) aangegeven dat de Minister van SZW ten behoeve van de aansturing en het toezicht op de aangewezen instellingen de nodige informatie behoeft. De grondslag voor dit artikel staat in artikel 21, tweede lid, van de Arbowet.

Het tweede lid van het oude artikel 1.5e is overgenomen in het tweede lid, maar is niet meer beperkt tot controle en herbeoordeling. Tevens kan worden opgemerkt dat een certificerende instelling die een accreditatie door de RvA wenst altijd informatie aan de RvA moet verstrekken op grond van de Beleidsregel Accreditatie en de Beleidsregel controles en herbeoordelingen.

Artikel 1.5eb, derde lid, lijkt inhoudelijk op het derde lid van het oude artikel 1.5e, maar is iets aangepast door hier nu ook expliciet de RvA te vermelden en ook andere bestuursorganen te noemen conform artikel 29a van de Arbowet. Dat is bijvoorbeeld van belang voor de Omgevingsdiensten die in het kader van het werkveld asbest informatie moeten kunnen uitwisselen met de Inspectie SZW en met de certificerende instellingen. Bovendien is het van belang dat ook certificerende instellingen onderling informatie kunnen uitwisselen.

In de warenwetregelgeving zijn vergelijkbare bepalingen opgenomen over de informatie-uitwisseling tussen CBI's die gebruikskeringen van producten uitvoeren, de Minister van SZW en de nationale accreditatie- instantie. Die bepalingen zijn ten aanzien van de informatie-uitwisseling tussen de Minister van SZW, de RvA en de CBI's uitgewerkt in de Warenwetregeling informatie- en rapportagebepalingen SZW-besluiten.

Artikel 1.5eb, vierde lid, is een nieuwe bepaling in het Arbobesluit. In de warenwetregelgeving zijn vergelijkbare bepalingen opgenomen. De meeste WDAT's bevatten een bepaling dat de Minister van SZW moet worden ingelicht wanneer een certificerende instelling voornemens is een of meer van haar taken te beëindigen, maar daar is meestal niet uitgewerkt wat dan de gevolgen moeten zijn. In twee WDAT's is die verplichting wel nog nader uitgewerkt, maar de inhoud van de betreffende bepalingen is uiteenlopend. Gelet hierop is het wenselijk dit te uniformeren op het niveau van het besluit.

Wanneer een certificerende instelling het voornemen heeft om haar werkzaamheden te beëindigen is dat een omstandigheid die zij op grond van artikel 1.5b, derde lid, onderdeel c, moet melden aan de Minister van SZW.

Artikel 9.37d. (Overgangsbepaling aanwijzing van certificerende instellingen)

Zoals aangegeven in de toelichting bij artikel 1.5d is het de bedoeling voortaan aanwijzingen in principe een duur te geven van vijf jaar, omdat dat beter aansluit bij de duur van accreditaties en ruimte biedt aan de verlenging van een aanwijzing.

De thans aangewezen certificerende instellingen hebben aanwijzingen die aflopen op data variërend van 1 februari 2018 tot 1 maart 2021.

Omdat de RvA met ingang van 1 januari 2020 geen beoordelingen meer uitvoert, maar uitsluitend accreditaties, zullen de aanwijzingen van certificerende instellingen uiterlijk per 1 januari 2020 gebaseerd moeten zijn op accreditatie.

Om de overgang van beoordeling naar accreditatie soepel te laten verlopen is in het eerste lid bepaald dat voor de certificerende instellingen die op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit over een aanwijzing beschikken deze aanwijzing wordt verlengd tot uiterlijk 31 december 2019. De aanwijzing zal eerder eindigen wanneer de certificerende instelling niet meer aan de eisen voldoet of wanneer de instelling voor 31 december 2019 een aanwijzing op basis van accreditatie verkrijgt.

Dit betekent overigens wel dat certificerende instellingen die een verlengde aanwijzing krijgen tot uiterlijk 31 december 2019, tijdig de voorbereidingen zullen moeten treffen om vanaf 1 januari 2020 over een aanwijzing te beschikken op basis van accreditatie wanneer zij ook na die datum nog wettelijk verplichte certificaten wil blijven verstrekken. Zij doen er daarom verstandig aan om uiterlijk 1 juli 2018 een aanvraag voor accreditatie bij de RvA moeten hebben ingediend. Dan resteert er nog voldoende tijd voor hele proces van accreditatie en aanwijzing.

Het tweede lid is relevant voor certificerende instellingen die voor het eerst om aanwijzing verzoeken. Zij krijgen nog de mogelijkheid om een aanwijzing op basis van beoordeling te krijgen die dan geldt tot uiterlijk 31 december 2019 (zie onderdeel a), maar kunnen ook al een aanwijzing op basis van accreditatie verkrijgen die een looptijd kan hebben van vijf jaar en dus doorloopt tot ná 1 januari 2020 (zie onderdeel b).

Artikel II

De gekozen datum van inwerkingtreding houdt verband met de wenselijkheid om de overgang naar de nieuwe aanwijzingseisen zo soepel mogelijk te laten verlopen en het Arbobesluit daarvoor tijdig te hebben aangepast.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher